Masarykův onkologický ústav

PORT

INFORMACE PRO PACIENTY

Port je speciální katétr tvořený aplikační komůrkou a vlastním katétrem, vedoucím do velké cévy. Portová komůrka je uložena pod kůží a je do ní, podle potřeby, zavedena speciální tzv. Huberova jehla. Ta je tvarována tak, aby při zavedení nepoškodila membránu portové komůrky.

Informační a edukační centrum
✉ educentrum@mou.cz

KDY VÁM LÉKAŘ NABÍDNE ZAVEDENÍ PORTU?

- Když nemáte dostatečně kvalitní cévy pro podání léčby.
- Pokud lékař plánuje kontinuální chemoterapii nebo dlouhodobou léčbu bolesti.
- Pokud potřebujete dlouhodobě opakovaný žilní přístup.

Z ČEHO SE SKLÁDÁ PORTOVÝ SYSTÉM?

Port se skládá z komůrky se silikonovou membránou a katétru (hadičky) vedoucího pod kůží do velké cévy.

JAK SE PORT ZAVÁDÍ?

Jde o menší chirurgický zákrok v místním znecitlivění (tzn. lokální anestezie). Zdravotní výkon může být proveden během hospitalizace nebo ambulantně. Pokud užíváte léky na ředění krve, sdělte to lékaři i sestře před výkonem. Před výkonem budete požádán/a o písemné vyjádření souhlasu s provedením výkonu.

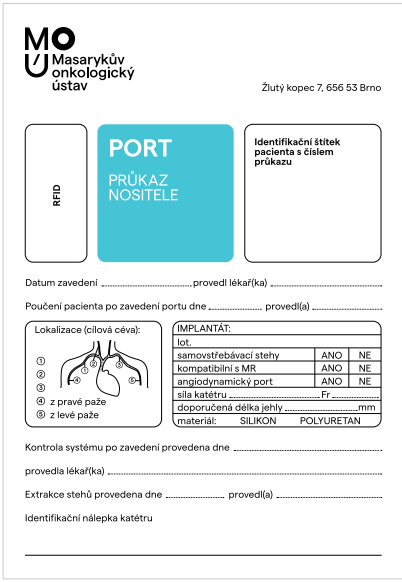
Obr. 1: Průhledné krytí s vyznačeným datem a časem plánované výměny

JAK BUDETE PEČOVAT O ZAVEDENÝ PORT?

Komůrka bude hmatná a někdy bývá její obrys i dobře viditelný pod kůží. Pokud byla rána po zavedení portu uzavřena stehy, budou odstraněny do 2 týdnů.

K ČEMU SLOUŽÍ PORTOVÝ PRŮKAZ?

Před propuštěním z nemocnice Vám bude vydán portový průkaz, který slouží k záznamu péče o port. Obsahuje kromě Vaší identifikace a data zavedení portu také kontaktní telefonní číslo, informace o rizikových příznacích a o intervalu proplachů portu. **Portový průkaz noste vždy s sebou k ambulantní péči, vyšetření CT i hospitalizaci.**

MOU Masarykův onkologický ústav

Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

RFID

PORT

PRŮKAZ NOSITELE

Identifikační štítek pacienta s číslem průkazu

Datum zavedení ..... provedl lékař(ka) .....

Poučení pacienta po zavedení portu dne ..... provedl(a) .....

Lokalizace (cílová céva):

① ② ③ ④ z pravé paže ⑤ z levé paže

IMPLANTÁT:		
lot.		
samovstřebávací stehy	ANO	NE
kompatibilní s MR	ANO	NE
angiodynamický port	ANO	NE
síla katétru	Fr	
doporučená délka jehly	mm	
materiál: SILIKON	POLYURETAN	

Kontrola systému po zavedení provedena dne .....

provedla lékař(ka) .....

Extrakce stehů provedena dne ..... provedl(a) .....

Identifikační nálepka katétru

Obr. 2: Průkaz nositele portu

JAKÉ JEHLY MOHOU BÝT DO PORTU ZAVÁDĚNY, JAK JE ZÍSKÁTE?

Speciální tzv. Huberova jehla.

OBYČEJNÉ INJEKČNÍ JEHLY NEMOHOU BÝT DO PORTU NIKDY ZAVÁDĚNY – HROZÍ RIZIKO POŠKOZENÍ MEMBRÁNY!

JAK JE KRYTA JEHLA ZAVEDENÁ DO PORTU?

Při krátkodobé (jednodenní) aplikaci, po odběru krve, po proplachu portu, kryjí sestry jehlu nebo místo po vpichu jehly sterilním jednorázovým neprůhledným krytím (výměna 1× za 3 dny).

Při kontinuální aplikaci chemoterapie obvykle sestry pro lepší kontrolu místa vpichu použijí průhledné krytí (výměna 1× za 5 dní).

Pokud budete hospitalizován/a, sestra na krytí vyznačí hodinu a datum další plánované výměny krytí. Důležité je udržovat krytí suché, čisté a dobře přilepené – jedině tak je port chráněn před infekcí.

JAK DLOUHO MŮŽE ZŮSTAT JEHLA ZAVEDENA DO PORTU?

Maximální délka zavedení jehly je 5 dnů – v mimořádných případech (podle ordinace lékaře) i déle.

CO JE TO PROPLACH PORTU A JAK ČASTO JE NUTNÝ?

Proplachem portu se ověřuje průchodnost systému a jeho správná funkce. Po zavedení jehly do komůrky portu sestra odsaje předcházející obsah katétru. Ověří, zda je přítomen „návrat krve", pak důkladně propláchne katétr fyziologickým roztokem (10–20 ml).
Pokud není port používán k léčbě, vyšetření nebo odběru krve, je interval proplachu 1× za 6–8 týdnů.
Proplach se provádí po každé aplikaci, odběru krve nebo podání kontrastní látky.

Jestliže dojde k ucpání systému, není možné jej nadále používat!

Předcházejte, prosím, pravidelnými kontrolními proplachy znehodnocení Vašeho portového systému.

CO VŠECHNO MŮŽEME PORTEM APLIKOVAT?

Portem Vám mohou být aplikovány:

- chemoterapie a cílená léčba,
- infuze,
- transfuze (převod krve),
- analgetika (léky proti bolesti),
- antibiotika, antivirotika,
- výživa.

Portem, který je na průkazu označen jako angiodynamický, může být vysokou rychlostí aplikována kontrastní látka před vyšetřením CT.

Obr. 3: Angiodynamický port

Obr. 4: Portová komůrka

JE MOŽNÉ PORTEM ODEBÍRAT KREV?

Na většinu běžných laboratorních vyšetření je možné odebírat krev z portu.

JAKÁ JSOU RIZIKA PŘI POUŽÍVÁNÍ PORTU?

Největším rizikem pro pacienta je infekční komplikace projevující se již krátce po proplachu portu nebo po aplikaci portem teplotou a třesavkou. Tento stav neprodleně hlaste ošetřujícímu lékaři, sestře, nebo telefonujte na kontaktní číslo uvedené na portovém průkazu.

KTERÉ DALŠÍ NEŽÁDOUCÍ PŘÍZNAKY MUSÍTE HLÁSIT?

Sestře vždy oznamte:

- Pokud se změní poloha portu pod pokožkou.
- Vždy, když pocítíte bolest, štípání, pálení, tlak při aplikaci do portu.
- Pokud v průběhu aplikace zjistíte, že kolem jehly dochází k obtékání.
- Pokud je zarudlá pokožka v okolí zavedené jehly nebo vznikne citlivost – otok v průběhu katétru pod pokožkou.
- Pokud dávkovací pumpa signalizuje ukončení dávkování.

V PŘÍPADĚ NEJASNOSTÍ, DOTAZŮ ČI KOMPLIKACÍ SE OBRAŤTE PROSÍM NA OŠETŘUJÍCÍ PERSONÁL.

UPOZORNĚNÍ:
CHRAŇTE OBLAST ZAVEDENÉHO PORTU PŘED NÁRAZEM. FYZICKOU A SPORTOVNÍ AKTIVITU VŽDY KONZULTUJTE S OŠETŘUJÍCÍM LÉKAŘEM.

Kontaktní telefon
Po–Pá 7:00–15:00
Stacionář 543 136 304

Odpolední a noční hodiny
So–Ne
543 136 805

Informační a edukační centrum MOÚ
Autor: Simona Chudáčková

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

www.mou.cz
543 131 111

CV3/2025/1

Tyto materiály jsou určeny výhradně pro potřebu MOÚ v Brně a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřípustné. © 2025